

розвиток плода, що завершується абортom і безпліддям. Безпліддя самок, на відміну від самців, виліковне, якщо в раціон ввести потрібну кількість вітаміну Е. Авітаміноз найчастіше спостерігається у свиней, особливо у курей, качок, індиків. Авітаміноз у ембріонів птахів на 5-7-му добу розвитку завершується їх загибеллю. У дорослих тварин при авітамінозі настає м'язова дистрофія, виникають парези та паралічі. При гіповітамінозі порушується проникність клітинних мембран, зростає їх порозність, настає розпад, особливо лізосом і мітохондрій. Відбувається гемоліз еритроцитів. Порушується фосфорний обмін, окислювальне фосфорилювання, настає параліч. Надлишок токоферолів і продукти їх розпаду зазвичай виділяються з калом, але при накопиченні може відбуватися порушення функцій щитоподібної залози та порушення згортання крові.

Висновки. Таким чином, у клінічній практиці токофероли застосовують при порушенні статевих функцій та при загрозах передчасного переривання вагітності, при захворюваннях нервово-м'язової та сполучної тканин, при лікуванні виразок, опіків, обморожень, а також в промисловості для запобігання згіркненню олій. Корми, багаті на вітамін Е, і препарати вітаміну Е застосовують при лікуванні м'язової дистрофії, порушенні функції статевого апарату, білом'язової хвороби молодняка. Його додавання у корми запобігає епідемічним абортам корів, усуває парези і паралічі у птахів.

γ-ГЛУТАМІЛТРАНСФЕРАЗА ТА ЇЇ КЛІНІКО-ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ЗА ХВОРОБ ПЕЧІНКИ У ТВАРИН

Сураєва Н. О.

Науковий керівник: Морозенко Д. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

nikolays.suraeva@gmail.com

Вступ. Гамма-глутамілтрансфераза (ГГТ, КФ 2.3.2.2.) – фермент, належить до трансфераз, який зустрічається в багатьох паренхіматозних органах, бере участь в обміні амінокислот. Він бере участь в обміні нуклеїнових кислот та «будівництві» молекул білка. Найбільше ГГТ містять нирки, печінка та підшлункова залоза. Крім того, фермент присутній у мозку, кишечнику, селезінці. У середині клітини ГГТ знаходиться у мембрані, у цитоплазмі, у лізосомах. Визначення рівня ГГТ у крові – діагностичний показник.

Мета дослідження. Визначити клініко-діагностичне значення активності γ – глутамілтрансферази в крові у тварин.

Матеріали та методи. Було проаналізовано сучасні літературні джерела з питань діагностичного значення γ-глутамілтрансферази крові у тварин.

Результати дослідження. Активність ГГТ сироватки зазвичай пов'язана з ексекрецією ферменту, що синтезується в печінці, і в нормі незначна. Однак, при захворюваннях печінки та жовчовивідних шляхів вона підвищується. У новонароджених та молодих тварин до 6 місяців рівні цього ферменту перевищують значення цього показника у дорослих у 2–4 рази. Статеві відмінності також впливають на рівень ферменту, починаючи з статевого дозрівання. У молодих тварин, як і в дорослих, «жіноча норма» активності ГГТ на 20–25 % нижче «чоловічих» показників. Найчастіша причина підвищення активності ГГТ у плазмі (сироватці)

крові – патологія печінки. Показання до дослідження ГГТ в крові: діагностика уражень печінки, що супроводжуються холестазом; спостереження за динамікою перебігу хронічного гепатиту; діагностика безжовтяничних форм гепатиту; моніторинг перебігу раку підшлункової залози, простати, оцінка гепатотоксичності лікарських засобів.

Висновки. Підвищення активності γ -глутамілтрансферази в крові у тварин спостерігають за таких патологічних станів: холангіт, холецистит, жовчнокам'яна хвороба, гострий вірусний гепатит, токсичне ураження печінки, ожиріння печінки, пухлини печінки та інших органів з метастазами у печінку, панкреатит гострий та хронічний, гельмінтози, пухлини підшлункової залози та передміхурової залози, загострення хронічного пієлонефриту чи гломерулонефриту. Зниження активності γ -глутамілтрансферази діагностичного значення не має, хоча може бути при декомпенсованому цирозі печінки.

ГІГІЄНИЧНІ ВИМОГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ГОДІВЛІ ДЕКОРАТИВНОЇ ПТИЦІ

Сураєва Н. О.

Науковий керівник: Вашик Є. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

yevgeniavashik@gmail.com

Вступ. Фактично, декоративним можна назвати будь-яку птицю, яку утримують вдома для задоволення: від маленької канарки й до хижого пугача.

Найбільш популярними для домашнього утримання є папуги, канарки, чижі, зяблики, амадини.

Через таке різноманіття не може бути спільних для всіх видів норм утримання та, звичайно, годування.

Мета дослідження. Метою роботи є аналіз доступних літературних джерел про гігієнічні вимоги та особливості годівлі декоративної птиці.

Матеріали та методи. Дослідження проведені методом аналізу відкритих джерел наукової літератури.

Результати дослідження. Особливості анатомії та фізіологія травлення птахів. Насамперед, декоративна птиця є переважно зерноїдною. Птиця немає зубів, а дзьоб, наприклад, у папуг, виконує функцію опори, будучи «третьою ногою». Птахи не мають здатності злизувати корм, вони його скльовують.

Майже у всіх птахів продовженням стравоходу є зоб, який забезпечує накопичення корму.

Пташиний шлунок має два відділи – залозистий та м'язовий. Перший багатий на залози, що виділяють різні секрети для травлення. У другому відбувається перетирання їжі, причому скорочення м'язового шлунку відбувається безперервно, як під час травлення, так і при голодуванні.

Для нормальної діяльності залоз необхідно, щоб з кормом у м'язовий відділ шлунку надходили і дрібні камінці. Присутність гравію, чи, образно кажучи, «зубів», у м'язовому шлунку просто фізіологічно необхідна, без нього засвоєння корму зменшується на 25-30%, а неперероблені частки викидаються з послідом.